

wtuer carente heligē
inder ewicheit. Amē.
En ander inuicikel
van eenre apenbaringe
eens ymgen broeders.
en dient oec opter trim

He **flacie. aw**
was een ymich
denoet broeder vande
heremite scē augustin
die een genuelich in
sloen sach in deser ma
niere. **H**e docht tot
eenre tyt dat he mit
voel eerfamer persone
was die al ware vande
bester obseruancie der
oerde. **E**n se ware te
gader in een schoen
kerke. mer die kerke
en was niet van oerre
oerde. **E**n inder seluer
kerke stont een eerlic
vheue graf eens eer
like bisscops soe al set
scheen totter figure
des wthoumens dat
hauē opte steen wtge
grueue was. **M**er dat
graf dat scheen oft
al verworpe was en

onachtfamlie bewaet
worde vande bewaer
res der kerke. **E**n oec
die ornamentē en an
der aertige der alta
re valt en verplumpt.
die lughtere schene alt
en bestaue en oneer
famlie verworpe va
de bewaerres der ker
ke. **E**n doe al dese brue
ders vande heremiten
oerde scē augustinus
die dair doe in kerke
ware en stonde en dat
graf ansage. **D**ich so
ophief he dat belde
en al die steenre ende
scheruer werpet mit
onweerde van sich. **D**a
na so quam dair wtte
grueue gaende een al
te eerfame bisscop die
mit bisscoplike gewa
de te mael eerlich en
betemelic was geciert.
En he ginc staen voor
dat altair en mit alte
bequeme gelaet en
mynlke ansichte soe
noede he die brueder

heng mit vrinckliker
ausprake dat se tot hē
saldē comē. en hief an
mit alte suete noete al
dus singende. Venite
venite venite fili audi
te me timore dñi doce
bo vos. Comt comt
comt gy soenē tot my
en comt tot my ende
hoert my. en dē anxt
des herē wil ic v leven.
En dese woerde sanc
die eer same bisschop
mit alte vrientliken
gelaet. Onder sulke
noete als mē plech to
singē inder bisscoppe
wijngē en ordeneri
ge. En doe se al tot hē
comē ware so dede hi
hē een mynlike vma
ninge recht als een
guder tierē vader to
sinē lieue soenē. En
die vmaninge was
also rechte mynlic en
soe vol caritate so dat
tet die broeders doe
merctē dattet oer
guder tierē vader sē

Augustinus was. en
doe wolde hi hē noch
wt vaderliker myne
een and mynē teike
toenē. En siet hi had
de in sinē heilige han
dē een schoen claer
glaese wat mit alte
suete genuuechliken
dranc. En hi dranc
seluē mitte irste en
daer na gaf hi enen
ygelike al om gaen
de na ordenancien
wt sinre heiliger hāt
te drinckē. en sanc
mede mit alte suete
noete dese woerde.
Aqua sapiē potant
eos dñs. Al ditte wa
ter der saliger wijs
heit heuet se die hee
gedrenct. En hi qua
oec totte broed diet
wisouen sach en gaf
hē oec mede te drin
ckē. En hi dranc mit
groter begerte. en
die dranc was also
auermate suet en
genuuechlike. en had

enē wonderliken op
gewenlike sīnaeck.
van welkē dat die bro
der alte wonderlike
wielic wart en bblie
van hertē dattet niet
wō te spreke en weer.
En doe se al gedrou
kē hadde. do kīerde
sich die eerlike bisscop
mit guder tierenre
gunste tot hē allē en
benedide se mit sūwe
vaderliker benedie
cie. en began do wed
totte grāue te gnen.
Doe dat die broders
sagē doe begondē se
altesaemē wemode
like te schreie vande
affcheidē oers myn
like vaders. En als
hi dat sach sō gaf he
sich tot hē allē mit al
te mynlike gelaet.
en spraec wātelick
tot hē. **A**yn lieue
kīnder en wilt niet
schreie. want siet ic

mit v en sal mit v we
se al totte ende der
werlt. **D**o dit gesiet
was sō quam die bro
der weder tot hē self
en dat visioen vgruch
thant. **A**er he vant
sine mont syn tonge
en meke alte genuech
like vsuetet vanden
genuechliken suetē
dranch. En hi was v
uult mit wonderlik
vrolicheit en dacht
in hē self en haepte
dattet een voertelike
weer eens tocomendē
guets alst oec was.
alst oec namaels schee
indē werke. **W**ant
hē ne twee maendē
quamē daer seker
brieue en baetscappe
saliger vroliker wer
dingē. **A**ls woe die
auercostelike schat
als dat auer helige
licham sūus Augusti
nus oers lieue helige

oerwerdige vaders
der oerde weder was
gegeue daer se altesa
me seer wolt af wa
re. God sij gelaest e
welic ame. *En and*

H *Et exempel.*
was een brue
der Canonike regu
lier oerde ste August
tinus die lange tijt
om een sonderlinge
saekie die sime sielē
angnick mit sime ge
bede mit alte grote
vlijt gearbeit hadde.
En nochtant alsulke
troest en hulpe niet
en ontienck als hi
begerde en haepden.
Tot eentre tijt in der
hoichtijt des helige
oerwerdige vaders
ste Augustinus tran
slacie so gaf he sich
mit alre begerten
sijns herte en mit si
ne vuerige dingen
gebede tot ste August

tinus sine lieue vad
dat hi he wolde ver
werue hulpe vande
heer. En hi wart do
bhoert en geholpen
vermits verdienst
sijns helige vaders
ste Augustinus. en
vercreecht vander
tijt dat hi begerde
en daer he om gebe
de had. En waert
seer oblijt en gaf
god danckbare lof
en den heiligen Au
gustinus. *En guct*
gebet op syn tusslae

O Spiegel der
helicheit. my
ner der gotlicher
wytten. eer sam ald.
alle bisscoppē mynli
ke vader ste August
tinus die vmits uw
sueter lerninge alle
die werlt heest ver
luchtet. Gewerdicht
dy mit durre mynli
ker bedinge onse her

tē te bluchē. En ver
werft ons hude te dage
nye gracie van gode in
deser hoichtijt uwer tū
slacie en auerueruēt m
gē. Op dat wi mitten
waegē der heliger te
gulē die ons god doer
sinē heligē monde ge
geuē heft. En mitten
truchē der stercker m
nē godes auergeoert
motē werdē van alre
gebreeclicheit die god
in ons misaget. En
dat wi oec tē leste ver
mits uwē vaderlikē ge
leide comē motē totter
ewiger glorie des he
melschē rijckes dar
wi ons in ewicheit mit
tij en mit allē saligen
motē vblidē. Dar gij
ons sijt voertgegeuen.

Amē. Een and minkel

Het was een guet
man die sē Augustinus
seer lief had.
dese ginch totte mon

nich die sē Augustinus
reliquiē verwaerdē en
sijn graf. en gaf hē ee
sūme gelts op dat hi hē
een van sē Augustinus
vingerē gouē wolde.
ayer do die monick dat
gelt ontfangē had soe
gaf hi hē enē vinger
van enē anderē doden.
gewondē in een suidael.
en seide dat een tweer
van sē Augustinus vinge
rē. En die man ontfie
gē mit groter werdich
en custenē ducwyl yn
nichlic. en leide hē wer
delick op sijn ogē en op
sijn hert mit guder an
dacht. En doe god sijn
grote geloue en yinge
deuocie merctē do werp
hi dē vinger en wech.
en gaf hē wonderlic v
mits minkel een vā
sē Augustinus vinge
rē. en als hi dē ontfan
gē had en daer voel
miraculē by geschiedē

so quam die nyemere
dair af te papie. ajer
do die vorr seide monic
seide dattet een vung
weer van ene andere
dode. **Do** dede se syn tu
be op en beuoude dat
he een vung outbrac.
En do se dese bedriech
nisse ynname so dede sy
de monic van sinen
ampt en begrepe on
te mael seer. **En and**
mierakel van se August

O een tijt do die
heilige bisschop
Augustin noch leefde
en sat in sinre kerken
studierende en las. **Do**
sach hi de duuel vorr bi
lidende en die droech
een groet boeck al vol
geschreue. **Do** beswoer
hi de duuel dat hi he
moest sege wat dat
he inde boec geschreue
na droech. **Die** duuel
seide dat hi dair der
mensche sonde in besch

reef die hi alsyns inga
derde. **En Augustinus**
beual he dat hi he toe
ne solde die stede dar
hi geschreue stont. of
hi dair oec enige sonde
in beschreue hed. **En**
die duuel toende he
die stede. en als hi he
die getoent had so en
vant da **Augustin** an
ders niet in van he da
dat hi op een tijt syn
complete va ygemisse
niet geles en had. en
hi beual de duuel dat
he syns ontbeide solde.
En hi stont op en ginc
ter stont inde choer
en voldede ymichlick
syn complete. **Do** hy
weder totte duuel co
me was so beual hi he
dat hi he die stede we
der toene solde als om
te lese. **Do** dan die du
uel dat boeck dapper
lic omsloech en socht
die stede herwert en

derwert. En als hi se
doe ydel vant so wart
he haue mate gram
op augustino en seide.
du hebst my schande
lic bedrage en my is
leet dat ic dij boec
heb late sien. wat mit
ter crachte diare bedy
ge so hebstu dijn sonde
afgewassche. En doe
he dit gesacht had do
voer he confus van
dare. *En and vtoninge*

D*Je van s Aug*
salige grego
rius gloriose
pauus vermits beden
vande bisschop lean
dri te spolen se expome
de hi dat boeck des sa
lige jobs. so als me ape
ban lic sien mach in
sine moralibus. en do
die salige leandrus
van deser werlt ge
uaere was En syn bro
der Isidorus een gnet
helech leerre in sijnre
stedde ertsbisschop ge

maect was. Na wes
doet dat die boeke ajo
ralibus op job vmds
vsumelheide verlate
ware. so dat me der m
al hispanie met en ku
de vnde. Darr om na
een deel iare vgaederde
koninc tundesindg ind
stat van taletantien
ene met wael van xxx
bisscoppe. en darr wart
claege gedaen als vande
boeke moraluu. En mit
eenmodige rade der
bisscoppe en der vrod
eerliker manne so sande
se de bisscop Cagione
van ceraguste by des
voer seide koninc ge
bot hent to wme mit
sine brieue totte paus.
als om die boeke te sue
he. Die voer seide bis
stop Cagione dat was
een alte truerige my
ner der heliger schrift.
darr om toech hi oec
willich lic hen to wme.
En doe hi darr come

was en syn baetschap
gesacht had en des ho
mure brieue getoent
en he merctē dat van
dagē toe daegē syn
bede vlenget wart.
om voelheit der bue
ke die men dair oech
socht so en coude mē
der niet vnde inden
schr mē des apostelike
stoels. **T**e leste bat he
dat mē hē orlof geuen
wolde in sē peters ker
ke een hele nacht toe
waekē. **E**n als hi dat
vktregē had so bat he
mit ganser vrichheit
tot god dē heer dat dē
werck syus weges ge
luckelic mocht volgūē.
En siet omtrent mē
der nacht do hi seer
vuerichlic bedende was.
so sach hi een grote scha
re eerliker geestelik
mānē. mit blenkende
ansichte en cledere co
mende inder kerken.
en mit betemeliher

pressie twe en twe te
gaeder gaende tot sē
peters altan. **D**ie bis
scop **T**agetancio wart
mit groter anxtuol di
cheit verueert. **E**n
en doersb hē niet ver
werē vands stedē dair
he stont. **D**o quamen
dair oerre twe witter
pressie tot hē dair hi
stont. **D**ie een vnaech
dē hē wie he weer en
van wat lande en om
wat saekē dat hi dar
come weer. en om
wat saekē dat hi om
dat getide vands nacht
al dair was wakende.
Alle die maegde si hē
mit vrtuchliker gue
dertierenheit en mit
sueter taelē. **D**ie bis
scop **T**agio seit hē al
temael simpellic als
of syb niet geweten
en hedde war om dat
hi dair come was. en
beclaegde sich mede
moe dat die pāwes

syn saekē al ūtoege.
 van dage tot daegen.
 En thants troeste sy
 hē suetelic. en die een
 stuck syn hant voert
 en wees hē mit sine
 minger en spc. Diet
 in dat seht mē dan
 ligge die boeke in die
 gij suet. Do kreech
 die gude bisscop Lazio
 een betrouwe en spc
 oetmodelic. Ic bid u
 heue gewerdicht my
 uwē knecht te segge.
 wie dat dese claer
 schoen pceſſie is deser
 auerclaerre mānen
 die ic hr sie. Dan to
 so antworde hi hē en
 seid seer guder tierlic.
 Die twe noerste dat
 syn die salige prince
 der apostelē petrus
 en paulus. Die ande
 re die dan nauolgen
 dat syn die helige bis
 stoppe dat nauolgers
 syn geweest des apos
 telike stoels. Do syn

sy hē oec nu nageuol
 get en togeuoeghet ind
 ordenancie der pceſ
 sie te volge. En alsoe
 als sy dese kerke in oe
 re leue gemynt hebbe.
 also hebbe si se oec noch
 lief na oerre doet. en
 come stedeelic om die
 te misentiere. Do wart
 die bisscop Lazio noch
 meer vbligt en vkuent
 en vermande sich en
 sprac oetmodelick.
Mijn heer wilt u gew
digē my te segge wie
dattu buſt. die also sue
telic mit my gewerdi
gest te spreke. Hi ant
worde. Ic byn die paus
Gregorius. om wes
bueke te sueke du also
vere wecht hebste ange
gaen te wandere. En
dan om byn ic hr tot
u come op dat ic uwer
bedinge mocht genoech
doen. Do sprac Lazio
die bisscop voert. O
mijn heue heer ic bid

v wilt v gewerdigē my
te wyse den saligen bis
scop onse lieue vader Augu
stinus. wes boeke ic
niet myn lief en heb
dan die dyn. Doe ant
wordē Gregorius die
heilige paus en spieghel.
Die salige Augustinus
de alre hoechste bisscop
dare du na vragest die
onthelt een hoger stat
baue ons. Doe dic ge
schiet was doe grinch
ste Gregorius weder
totter heiliger processie
dare hi af was come.
Daer na sach dese bis
scop Agio wo dat se
alle gueder neichden
mit werdicheit tot se
peters altare. en gin
ge weder totter doere
wt daer se in gecome
ware. Des morgens
vtelde hi de paus wat
dat he in der nacht ge
sien en gehoert had.
En men socht en vant
die boeke daer se se

Gregorius gewijst
had. Ic dit vons in
sien vant ic beschre
ue in alre bueke van
morniu die ic vant
in hispanie. En an
der minckel van sante

Het Augustinus
was een vader
eens grote gesundes
dese was mit vuerig
deuocie ontfokē da
gelix die dageliche
memorie der lieuer
sonderlinge sante toe
ere en te oefene seer
festelich. dare hi mer
kelike grote myne en
hefde to hadde. Mer
baue he alle so had hi
alre meest myne en
sueticheit van herte
totte alre heilichsten
bisschop se Augustin
de alre hoechste leer
te. En alle dage dede
hi he gern wat sonder
langer ere en werdich
an. en riep he vrichlic
an mit sine gebede.

En want die lieue eer
 sam goede man haep
 te vueren vuerden den
 salige Augustino de
 alte helichste bisscop
 weter al sine noeden
 vloest te werde. En
 sonderlinge in sine
 lester noet syns dode.
 van alsulke getruwe
 pathrone hulpe en be
 scherminge te hebbe.
 En dese selue goede
 man quam dan vueren
 de loep der mensche
 liker natueren totten
 eynde syns leuens.
 En hi bat vuerichlic ind
 lester stonde om die
 tocomst sijner lieuer
 helige die he in sinen
 leue geeert en gemyt
 had. En als hi he deuo
 telich gebedet had de
 quam he in ene auer
 tent syns gemoets af
 getage van dese men
 schelike dingē. dan
 hi sach die onsenlike

dingē godes. alst dach
 plech gode menschen
 van gode vleent te wer
 de int leste eynde oer
 leuens. En als dan de
 se gode deuote man.
 een wijtjts indē geest
 opgenamē was. Doe
 sach hi daer dat die he
 ue helige tot he quame
 die hi dagelike geeret
 en gemyt had. En als
 he bekaude dat se tot
 sijner hulpe en vueres
 tinge dan comē ware
 so sach hi se alte mynlic
 en dancbarlic an. En
 hi bekende se al by nae
 me en een ygelic wie
 he was. En hi vstont
 en merctē dat syn he
 ue pathronen syn gods
 tierē vader sē August
 tinus dan ontbraech.
 de he bauē al die ande
 re geeert en gemyt
 had. Dan om suchte hi
 swaerlic en was seer
 troupas. en also seer

bedroefde hi hē om dē
hi Augustinus sinē he
uē pathroen dān met
en sach. en was dān
om te mael tonpas.
Do sprac om sijn en
gel an die hē te vernae
tē plach en hē tot mē
doets noede getruwe
likē by stont. **W**at die
heer sent sijn engelen
indē omgange d'geen
re die hē ontsien. op
dat hi se vloesē en ver
troeste mach. **D**ie en
gel sprac wān om bis
tu bedroeft en ontfru
chet niet wanttu salst
behalde bliuē. **D**ie gu
de man antworde en
sprac. **I**a ic mach wal
mit recht drolich we
rē. want dē genē den
ic bauē al dē anderen
heligē genymt en ge
dient heb den en sie ic
niet comē mitte ande
rē heligē tot my. **D**ie
engel sprac wie is
dat. **D**ie guede man

sprac. dat is die hel
ge hoge leerte myn
lieue pathroen sante
Augustinus die helige
bisscop. dē ic bauē die
ander sante meer ge
nymt en geeert heb
en ic merke nu dat
hi alleen hi outbruit.
Doe sprac die engel
voert. en wilt u dān
om niet bedroeuē vā
sinē afwese. want dē
en comt oec niet wē
vsmadenisse of van
versumenisse. **W**at
die hoge edel leerte
die mynende Augusti
nus doe he noch hi
opter erdē leefde wā
hi te mael seer ont
stekē in heter mynē
der heliger hoger
drieuoldicheit. en al
toes mitter alre mees
ter sorgē en vlichticheit
becomert mitte heli
gē schrifte dē sueten
woerde godes. en en
het oec dān om niet

alleen achter ongeor-
lofde dinge. met oech-
dich georlofde noet-
trustige dinge. om da-
af te dictiere te schri-
ue te disputiere. **E**n
dat en was oec geen
wonder om dat hi al-
so heet was onstake
mitte onlesscheliken
vuur der caritate. **I**n
liefde der heiliger drie-
uoldicheit. arbeidende
beide nachtes en dae-
ges inder wyt godes.
en he vestichden syn
arlike gesichte inde
radie der goetliker son-
ne der rechtuurdicheit.
Also ernstelic en geste-
delich. al wart he mit-
te licham inder erde
behalde. hi leuede en
was nocht mit altyt
mitte herte en gemoe-
de inde hemelsche din-
ge. **D**an om so is he
nu te mael vslonden
inde afgront der got-
heit. **A**nhangende de

ewige woerde datten
vader en den heilige
geest mede ene ewich
is. **D**an wt puttende
mit dorstende beger-
te die vloede der leue
der waeteren witter ewi-
ger fonteyne. **E**n al wt
hi nochtant daer soe
droncke vander goetli-
ker vruchtbaerheit
daer he in is geguen
in die blytschap syns
here. **H**i is oec nochtant
mit vaderliker soch-
uoldicheit dijner ge-
dachtich en bidt den
heer voer dy de hi also
stedelic omhelsset en
anhanget. **E**n en wilt
dan om niet merne
dat he niet by dy en is.
want hi also voel toe-
bet besorget dyn sal-
cheit. **W**ant hi te daer-
liker beschouwet en
besorget de staet din-
re siele die du he beua-
le en to betrouet hebste.
Dan of he di mit ene

voerblijdende visten a
penbande. want he is
gestedelic dynre gedē
kende en voer dy bedde
de. En aldus mit dus
danē of mit der gelyc
hē woerde so vtroeste
hē syn heilich engel. en
syn geest die vā anxt
en rou verschrict was.
wart doe weder leuen
de in hē en ontspranc
als wt ene swarē slape.
En al dese dinge die
he gesien gehoert en
vnamē had vertelde
hi al de genē die dar
sate by sinē bedde. en
corts dair na so opgaf
he sinē geest. En betael
de die scholt der na
tuere en ontsien
vredē. En rust in vū
ulodiger rustē mit sy
nē lieue pathroen
Augustinus. Tot welk
saliger rustē ons bren
gē wil die gudertiere
heer **Ihs** vermits ge
bet en verdienst ons

getrouwē pathroen
syns lieue knechtes
scūs Augustinus Ame.

Hier eendet dat leue
ende leggende des hoghe
leertes en auerhelige
bisschops scūs Augus
tinus. Geschreue en
geeyndet mit jaar ons
here **1511**. **1000**. ende
1511.

Wylmſen man 1619